

Sv. Marjeta niže Ptuja. Prostovoljno gasilno društvo Sv. Marjeta niže Ptuja priredi v nedeljo dne 2. julija, ob treh popoldne v prostori g. Petra Ojnik v Moškanjih igro »Matič«, burko v treh dejanjih, šaljivo pošto, licitacijo, potem prosta zabava, pri kateri svira domača gasilska godba na pihala. Vstopnina za osebo 2 Din. Člani v krojih vstopnine prosti. Ker je še društvo mlado in še rabi gasilno orodje, se vabijo vsi dobri prijatelji in somišljeniki gasilstva, saj vam ne bo žal, ker bo zopet Matič nastopil s svojimi burkami, da bo vse polno smeha.

Prstni odtisi.

»Prstni odtisi«, je rekel dr. Leon Perval, znameniti zagovornik v kazenskih zadevah, »prstni odtisi spadajo dandanes med najsigurnejše oporne točke, da izsledijo zločinca in ga naravnost prisilijo k priznanju. Baš jaz sem doživel presneto neprijetno zadevo s prstnimi odtisi. Slučaj vam bom zaupal, četudi je že minulo 30 let, odkar se je zgodil.

Umer.

Bil sem tedaj advokat v južnem delu naše države. Imenovali so me zagovornikom gotovemu Jeanu Grenierju, ki je bil obdolžen, da je umoril starejšega moža. Umorjenega so imenovali očeta Astruo. Posedal je blizu pristanišča malo krčmo in razposojeval denar na oderuške obresti. Očeta Astruo so našli v gostilni zadavljenega. Ker mrtvec ni bil izropan, je obstojal sum, da se je zgodil zločin v pretepu ali iz maščevanja. Gostilna je bila precej daleč od prometa in na večer malo obiskana. Policijo je stalo precej truda, predno je dognala, kedo se je ob času umora mudil v krčmi. Oblast je zvedela, da sta bila pri takozvanem očetu Jeanu Grenier in Rene Poquet med zadnjimi posetniki. Ta dva sta videla Astruoja še živega. Imenovana je morala dobiti policijo v pest. Rene Poquet je zginil brez vsake sledi in nanj je padel glavni sum. Jeana Grenierja so odkrili v sosednem kraju, kjer je našel zaposlenost.

Zagovor.

Vprašali so ga, zakaj se ni javil, ko so iskali one ljudi, ki so bili zadnji pri še živem očetu Astruoju. Na to vprašanje ni znal odgovora. Slednjič so odkrili na njem uničujoč dokaz krivde. Pri preiskavi zadavljenega so ugotovili podplutbe, ki so pričale, da ga je nekdo stisnil za vrat. In prstni odtisi, katere so našli na vratu, ti so se ujemali z onimi od Jeana. Vprašan, kaj da ima pripomniti k dejstvu, je pripovedoval zgodbo, o kateri je vsakdo trdil, da se je prav nerodno porodila v njegovi domišljiji. Po obdolženčevi izmišljotini bi naj bila on in Rene Poquet onega večera pri očetu Astruo in vsi trije so izpraznili marsikateri kozarec preko žeje. Pri pijati je nanesel pogovor na razne načine obrambe, v katerih se vežba zadnje čase policija. Starec je trdil, da je o tem nekaj čital in je predlagal Grenierju: »Poskusi me napasti in jaz se bom branil.« Grenier je pograbil nato za šalo očeta za vrat in ta se je branil, da je sunil z dvema prstoma proti Jeanovim očem. Na ta način so nastali prstni odtisi na starčevem vratu.

Rene Poquet bi lahko pričal, da se je vse prav tako zgodilo in nič drugače. Slednji je ostal, ko je Grenier ostavil očetovo krčmo, je trdil obdolženec. Nikdo ni verjel tej bajki, glasila se je preveč neverjetno. Celotno jaz kot zagovornik sem se takemu zagovoru smejal. Zakaj se ni javil takoj policiji? Ker se je bal, da bi ga ne osumili, se je glasil njegov odgovor; povrh je še dolgoval starcu denar. Kake smrti je vendar umrl krčmar? O tem ni znal Grenier ničesar. — Raztelesenje gostilničarjevega trupla je dognalo, da je bil rajni bolan na srcu in ni izključeno, da bi ne bil umrl na otrpnenju srca. Vendar odtiski prstov, ki izvirajo od Jeana Grenierja?

Bil sem še mlad odvetnik in sem napel vse sile, da bi zvedel resnico. Večkrat sem se razgovarjal z zločincem in sem skušal nanj vplivati, naj mi zaupa istino, da je on zadavil starca. Obdol-

Predtiskarija vzorcev za ročna dela

z najlepšimi vzorci se nahaja v trgovini Kralja Petra trg 4, Maribor.

ženec je vztrajal pri prvotni izpovedi in mi je vedno ponavljal ono že omenjeno izmišljotino. Trdovratnost me je jezila, oplazovalo me je prepričanje, da me lopov povrh še ima za norca.

Obravnava in obsodba.

Napočil je dan obravnave in še vedno mi ni bilo ničesar znanega, kar bi naj navedel v dobro zločincu. Srčno napako očeta Astruo? Če pa kedo umre na srčni kap, odkod dobi prstne odtise na vrat? Lahko bi bil dokazal, da je bil starec oderuh in ga je zadavil Grenier baš radi odiranja. Jean Grenier pa je vendar odločno zanikal, da bi bil zagrešil umor. Z ono od njega izmišljeno bajko vendar nisem mogel nastopiti pred sodnim dvorom. Državni pravdnik je zahteval za obdolženca 15 let prisilnega dela.

Dobil sem besedo jaz kot zagovornik. Ko sem videl pred seboj na zatožni klopi lopova z navidez nedolžnim obrazom, me je pograbila brezumna jeza. Izjavil sem, da mi je sicer žal, a ne najdem niti enega dokaza v zagovor. Povdarjal sem, da smatram tudi jaz kot potrebno, da se takega laži in zločinstvu udanega nepridiprava, kakor je Jean Grenier, za kolikor mogoče dolgo izloči iz človeške družbe in se popolnoma strinjam z odmero kazni, kakor jo predlaga državni pravdnik. Jean Grenier me je pogledal z nepopisnim zaničevanjem. Obsodili so ga na 15 let, ga odpeljali v kazensko kolonijo, kjer je umrl vsled mrzlice.

Resnica po 20 letih.

Dobrih 20 let za tem se je naenkrat pojavil Rene Poquet. Sam se je javil sodišču, kjer je dal pod prisego na zapisnik, da je govoril pokojni Jean Grenier čisto istino. Očka Astruo je sam pozval

Borba proti kobilicam.

Zadnji čas beremo mnogo o uničevanju kobilic v Banatu. Zvedemo sedaj, da je ta borba sicer precej draga, toda izplača se, če pomislimo, da so lani uničile kobilice v Banatu samo v 3 okrajih za 24 milj. Din pšeni, ce. Ni pa danes menda nikomur znano, kako so se stari Egipčani obranili tega mrčesa, kjer je bil zlasti Spodnji, izredno žitorni Egipt glavno žorišče kobilic. Služil je temu najizdatneje zid. Beremo, da je n. pr. faraon Sesostris okoli l. 2535 pr. Kr. dal zgraditi čez 200 km dolg zid od mesta Peluzija do mesta Helijopolja, ki naj ščiti žito od kobilic. Ti deželi je skoro leto

»Toliko denarja niti nimam ne.«

»Pač! Imaš. Samo v hranilnico ti je treba iti ponj.«

»Tega ne bom storil. Nič več me ne boš strahoval. Tvoje grožnje so same pene. Ne moreš me naznaniti. Nisem jaz storil tedaj tistega tam pri studencu, temveč ti!«

»Da, toda ti si me naščuval, kar je ravnotako slabo, če ne še slabše. Kaj pa naj bi jaz imel iskati pri studencu? Ti si imel iskati tam. Ti si na vsak način hotel imeti studenec, ker si vedel, koliko je vreden. O, ti zviti slednik! Colnarju si privoščil studenec ravnotako malo, kakor si mu privoščil ženo, zaradi katere si se že nekoč obesil. Strašno slo po maščevanju si nosil v sebi, zato se je vse to zgodilo. Jaz pa sem storiti moral. Tedaj si mi obetal zlate gradove, sedaj pa se mi izmikaš. Varuj se, Meden!«

»Ti se varuj! Če bo to še dalje trajalo, ne boš več dolgo živel.«

»Da, vem, po življenju mi strežeš; izdal si me obmejnim stražnikom, ki naj bi me spravili s sveta. Ustrelili so me; moral sem v bolnišnico,

nato pa v zapor. Za vse to gre tebi hvala, Meden, in tega ti ne podarim, kakor ti tudi črni Jernej ne bo podaril, ki si ga hotel izdati. Poleg tega pa, Meden, nima nobenega pomena, če me želiš spraviti v krtovo deželo. Nisem več edini, ki ve za skrivnost pri studencu.«

»Kako?« se je prestrašil Meden. Nenadoma je začel jecljati: »Kako — kako nič več — edini? Ali ve že kdo — ali ve že kdo drugi?«

»Razen mene vedo še tri osebe.«

»Kdo — kdo — kdo? Povej mi, kdo — in dam ti nekaj denarja...«

»Vidiš, striček, sedaj si začel bolj pametno govoriti. Reciva torej: tisoč. Več sedaj ne bom zahteval. Toda tisoč moram dobiti. Ne moreš si misliti, striček, kako hitro skopni denar v velikem mestu. Ali mi boš preskrbel do torka tisoč? Danes je četrtek. Dovolj časa imaš za to kupčijo. Ali boš?«

»Ne!«

Jeras se je glasno zasmel.

»Ne, pravi, kakor da bi sploh mogel reči: ne! Kakor da bi za tem ne ne prežala sodnija. Če

Grenierja, naj ga zagrabi za vrat, da mu pokaže najnovejši način obrambe. Kmalu za tem je Grenier odšel, Poquet in stariček sta še obsedela nekaj časa pri polnih čašah. Naenkrat se je krčmar zgrudil in izdihnil, zadet od srčne kapi. Rene Poquet bi ne bil imel rad posla s policijo, je zbežal v Italijo, od tam v južno Ameriko, kjer se mu je godilo prav dobro. Prva leta za tem sploh ni

vzel v roke niti enega časnika in tudi na drug način ni poizvedoval po novicah iz domovine in radi tega ni čul o žalostnem koncu prijatelja, dokler se ni vrnil v svoj rojstni kraj.

Tako zgleda v nekaterih slučajih resnica, četudi je navidez prefrigana laž in celo prstni odtisi govori o umoru, ki ni bil nikdar zagrešen ...

Sv. Urban nad Pernicami. Visoko stoji sv. Urban, papež in mučenec, nad morjem, 1330 m znaša morska višina njegove cerkve tukaj na Planini, in sv. Urban nad Pernicami ter sv. Uršula na Plešivcu sta brat in sestra, tako pravijo. Lepa pot vodi k Sv. Urbanu; da se je cerkev postavila, za to se je največ trudil hlapec pri Moriju na Ojstrici. Ako se gre iz Mlake, vodi pot po bujnem bukovem gozdu, parku podobnem, katerega bi zavidal meščan, še bolj zavidal bi debela in visoka bukov drevesa na vrhu pri cerkvi, katerih nihče ne seka, nekateri imajo v premeru meter debelosti. Radi prihajajo sem ljudje od obeh strani državne meje, eni iz pobožnosti, drugi za razvedrilo, da za malo časa pozabijo vrvež vsakdanjega življenja. Najbolj živahno je tu ob lepi nedelji po prazniku presv. Rešnjega Telesa. Ker se je letos lepa nedelja obhajala na čuden način, je vredno, to spraviti na papir. Pravijo, da nikdo ne pomni tega. Bili so hudi deževni nalivi, vihar, bliskalo je in grmelo, vmes snežni metež, vendar je prišlo še mnogo ljudi, tudi godba je bila in petje. Eni so trdili, dandanes je cel svet norišnica, zato je tudi vreme znorelo, drugi, da se bliža sodni dan. Prvo je resnica, drugo je zaenkrat izostalo. Prihodnji dan, v ponedeljek dne 19. junija je bil sneg na Košenjaku, bela je bila Golica daleč doli, pobeljena je bila Peca, Savinjske planine in drugi vrhovi. Cerkev ima škodo, ker ni dobila toliko darov, ki jih radi prinesejo zlasti Nemci iz Štajerske in Koroške, pa tudi domačini. Cerkev pa je tako potrebna prenovitve.

Sv. Lovrenc na Pohorju. Dne 11. junija t. l. je umrl v Varaždinu na Hrvaškem eden glavnih dobrotnikov Društvenega doma, komaj 31 let stari mladenič Josip Vrčko. — Novost za Sv. Lovrenc so bile letošnje šmarnice; niso se obhajale, kakor navadno, samo zjutraj v župnijski cerkvi, ampak tudi v podružnici sv. Križa v trgu ob osmih zvečer. Tudi sedaj meseca junija se obhaja ob nedeljah in praznikih zvečer v trški podružnici pobožnost na čast Srcu Jez. Ta mična, od šentpavelskih benediktincev postavljena cerkva, ki po svoji častitljivi starosti (prvokrat se omenja leta 1381) presega vse ostale zgradbe v trgu, je bila nekdanj velika bolj upoštevana, kakor zdaj. V sredini 18. stoletja sta bogoljubna tržana Peter in Jdrta Kokl ustanovila pri tej cerkvi beneficij, t. j. darovala sta svojo posestvo in hišo v ta namen, naj duhovnik, ki bo užival dohodke posestva in stanoval v hiši, mašuje vsak dan v omenjeni cerkvi in vsako nedeljo popoldne razlaga zbranemu ljudstvu krščanski nauk in moli litanije. Prvi beneficij je bil trški domačin g. Ignacij Taužič, ki je opravljal to službo čez 30 let in je po daljšem bolehanju vsled srčne vodenice umrl dne 27. oktobra 1896, star 64 let. Njegov naslednik je bil Jurij Verdonik, ki pa je že po kratkem službovanju moral oditi drugam. Posvetna oblast je leta 1815 ustanovo predruščila v toliko, da je cerkveno hišo spremenila v šolo in nekatere parcele združila z župnijskim posestvom. S tem je bil obenem tudi beneficij onemogočen. Med letom 1870—1880 se je v bližini podružnice naselil vpokojeni župnik Jernej Ciringer, da bi tu preživel večer svojega življenja. Ali grda nevoščljivost, ki je pregnala Verdonika, je prisilila tudi Ciringerja, da je prodal svojo hišico in zapustil

Sv. Lovrenc. Cerkev sv. Križa se je zanemarljivo vedno bolj, tako da je bila proti koncu prejšnjega stoletja v svoji notranjosti bolj podobna kakšni zapušteni planinski podružnici, kakor pa hiši božji v sredini trga. Tekom zadnjih desetletij je bila v presledkih od zunaj in znotraj prenovljena in ima sedaj prav prikupljivo lice. — Zadnje dni so tuk. orožniki zasledovali tatove; po naključju so pri odkritju celo gnezdo divjih lovcov, ki že vzdihujejo v mariborskih zaporih. Naj reče, kdor kar hoče, srednji in mali kmetje, ki obdelujemo naše njive za sebe in ne za škodljivo divjačino, divjim lovcem pokončevanja zajcev in srn ne štejemo v greh.

Sv. Martin pri Vurbergu. Pogreb gospe Olge Kostajnske. Dne 21. junija smo na tuk. pokopališču položili v grob gospo Olgo Kostajnske, soprogo g. Janko Kostajnskega, trgovca, gostilničarja in župana pri Sv. Martinu. Tako ogromne udeležbe, kakor jo je imela blaga pokojnica na zadnji poti, že dolgo nismo videli pri kakem pogrebu. Sprevod je vodil domači g. župnik, vlč. g. Lajnsič, ob asistenci č. č. gg. župnikov Kokelja in Potočnika. Krsto so nosili člani domače požarne bramb. V sprevodu je šla šolska mladina od Sv. Martina in iz Žitke vasi v spremstvu celokupnega učiteljskega. Nato so korakali požarni brambovi iz obeh mariborskih okrajev pod poveljstvom g. Toplak. Zvezo gasilskih društev je zastopal g. Muzek iz Ptuja v spremstvu g. upravitelja Ureka. Za gasilsko župo Maribor levi breg smo opazili g. načelnika Srečko Krajnc. Politično oblast sta zastopala sreski načelnik g. Makar in pristav g. dr. Modrinjak. Graščino Vurberg je zastopal nadupravitelj g. Kegl, sanatorij na Vurbergu pa primarij g. dr. Okolokulak. Iz Maribora so se udeležili pogreba g. notar Ašič, bivši narodni poslanec Franjo Žebot, višji davčni kontrolor g. Ozvatič in g. Kramer, poveljnik finančne kontrole Radoslav Perovič s svojim spremstvom, predsednik trgovskega gremija g. Vilko Weixl s tajnikom g. Ambrožičem, predsednik gostilničarske organizacije hotelir g. Zemljič in predsednik Okrajne gostilničarske zadruge g. Holc ter veliko število odličnih predstavnikov mariborskega okoliškega obrtništva in trgovstva. Iz domače župnije pa je bila zastopana gotovo sleherna hiša, kakor tudi vse okoliške župnije. Pri domači hiši, kakor

drugim trem ne zamašim ust, je vendar vsega konec!

»Kdo — kdo so tisti drugi?»

»Ali mi boš dal tisoč?»

»Da,« je že čisto hripavo rekel Meden.

»Striček, denar moram imeti ta torek. Peljal bi se rad v glavno mesto. V sredo bo rojstni dan mojega ljubega brata, pa bi mu rad kaj podaril. Čakaj, naj izračunam. Danes je četrtek, 30. novembra. Ostane ti še petek, sobota, ponedeljek: dovolj časa, da preskrbiš denar. Ali mi ga boš dal?»

»Da,« je zastokal Meden. »Komu si me izdal?»

»Vidiš, striček, kako hudo je, če je človek izdan! Jaz poznam ta občutek!»

»Kdo — kdo — kdo?»

»Striček, ne zaupam ti, razen če mi našteješ denar kar na roko.»

»Saj vendar nimam doma tisočaka.»

»Pa mi napiši zadolžnico.»

»Pismenega ne dam nič iz rok.»

»Hm! No, potem se bo razneslo.»

»Ali preti nevarnost?»

»Da.»

»Kmalu?»

»Kmalu, striček, bodi pameten! Napiši nekako takole: Jaz sem gospodu Leopoldu Jerasu iz Podbrega dolžan tisoč dinarjev. Če te vsote ne plačam do torka, 5. decembra t. l., do 10. ure dopoldne, se dolg zviša na pet tisoč dinarjev.»

Začela sta grdo barantati, nato pa je Meden napisal zadolžnico in je na strašansko privijanje izsiljevalčevega pritiska na papir še občinski pečat, ki ga je kot župan imel. Slepac je vtaknil pisanje v žep.

»Hvala, striček, to pisanje je važno. Lahko bi ti po tvoji navadi prišlo na pamet, da bi pred sodnijo rekel, češ, ta človek je absoluten capin, čigar besede nič ne veljajo. Kar se tiče capina, bi imel prav. Jaz moram biti capin. Slepacim pa ne. Kar povem, je tudi res.»

»In sedaj,« je težko dihal Meden, »povej vendar, kdo — kdo — kdo ...»

»Najprej torej črni Jernej, njemu sem povedal.»

Dalje sledi.

za letom se pojavljajo če uime. Pred zidom se kobilice na vsak način ustavijo, kajti v upošteveno krajino se ne vračajo več, one gredo vedno le naprej, kjer jih potem ob zidu pobijejo. Za napravljeno škodo se pa na čuden način oddolžijo. Arabci posušijo in stolčejo te uničene kobilice na drobno ter pečejo iz te moke raznolike pogače, kar že tudi Mozes omenja. Odškodujejo se za uničeno pšenico po takem tudi z moko, toda s tako druge vrste. — D. 2.

Inserirajte!